

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 341/2017-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Chlapík, s. r. o., Sládkovičova 13, Žilina, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Dušan Chlapík, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresnej prokuratúry Žilina a jej uznesením č. k. 1 Pn 105/15/5511-7 z 25. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. februára 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresnej prokuratúry Žilina

(ďalej len „okresná prokuratúra“) a jej uznesením č. k. 1 Pn 105/15/5511-7 z 25. marca 2015 (ďalej len „rozhodnutie okresnej prokuratúry“).

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplynulo, že sťažovateľ sa obrátil na okresnú prokuratúru svojím podaním z 21. januára 2015, ktorým podal trestné oznámenie voči podozrivej [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. Jeho vec bola postúpená na vybavenie odboru kriminálnej polície príslušného okresného riaditeľstva Policajného zboru. Vyšetrovateľ uznesením ČVS: ORP-138/3-VYS-ZA-2015 z 3. marca 2015 odmietol trestné oznámenie sťažovateľa. Predmetné uznesenie mu bolo doručené 9. marca 2015 a sťažovateľ podal voči nemu 12. marca 2015 sťažnosť, o ktorej rozhodla okresná prokuratúra tak, že ju ako nedôvodnú zamietla v súlade s § 193 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

3. Proti rozhodnutiu okresnej prokuratúry podal sťažovateľ „*podnet na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia vyšetrovateľa OR PZ Žilina vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-138/3-VYS-ZA-2015*“ z 3. júna 2016, ktorý adresoval Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“). Podnet sťažovateľa bol postúpený na vybavenie Krajskej prokuratúry v Žiline, ktorá mu listom č. 1 Kn 247/16/5500-2 z 10. augusta 2016 oznámila, že podľa § 31 ods. 5 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 153/2001 Z. z.“) účinného od 1. januára 2016 sa preskúmania rozhodnutia vydaného v trestnom konaní nemožno domáhať a ani preskúmania zákonnosti postupu prokurátora v trestnom konaní.

4. Sťažovateľ sa nestotožňuje so závermi orgánov činných v trestnom konaní, že v danom prípade neexistuje trestnoprávna zodpovednosť podozrivej osoby, ktorú nevzhliadli zo skutočností uvedených sťažovateľom v trestnom oznámení a po vypočutí podozrivej a sťažovateľa. Ich závery považuje za svojvoľné a arbitrárne.

5. V petite sťažnosti sťažovateľ preto navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že jeho označené základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a rozhodnutím okresnej prokuratúry bolo porušené. Zároveň navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie okresnej

prokuratúry a vec jej vrátiť na ďalšie konanie. Požaduje taktiež priznanie náhrady trov konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 a 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd najskôr skúmal, či je podaná včas. Z obsahu sťažnosti a jej priložených príloh vyplýva, že uznesenie okresnej prokuratúry, proti ktorému sťažnosť podľa jej petitu smeruje, bolo sťažovateľovi doručené ešte pred júnom 2016, keď sťažovateľ podal podnet na preskúmanie zákonnosti adresovaný generálnej prokuratúre.

10. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Z dosiaľ zistených rozhodných skutočností nepochybne vyplýva, že sťažovateľ sa obrátil so sťažnosťou na ústavný súd preukázateľne po uplynutí dvojmesačnej zákonnej lehoty na jej podanie, keďže rozhodnutie okresnej prokuratúry, proti ktorému sťažnosť smeruje, bolo doručené sťažovateľovi ešte v období pred júnom 2016, pričom samotná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu až 1. februára 2017.

11. Ústavný súd k uvedenému dodáva, že podaný podnet na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia vyšetrovateľa sťažovateľom nemožno – v okolnostiach posudzovanej veci – považovať za účinný prostriedok nápravy, keďže tak, ako to uviedla v odpovedi aj Krajská prokuratúra v Žiline, s ktorej názorom sa v tomto prípade ústavný súd stotožňuje, podľa § 31 ods. 5 zákona č. 153/2001 Z. z. sa preskúmania rozhodnutia vydaného v trestnom konaní nemožno domáhať a ani preskúmania zákonnosti postupu prokurátora v trestnom konaní vrátane postupu spočívajúceho v preskúmaní postupu policajta v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania podľa Trestného poriadku. Z tohto dôvodu sa lehota na podanie sťažnosti nemohla odvíjať od vybavenia tohto podnetu.

12. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu sťažnosť nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti (napr. I. ÚS 22/02), pričom

ústavný súd rovnako vyslovil, že nedodržanie zákonnej lehoty na podanie sťažnosti je zákonom ustanoveným dôvodom na jej odmietnutie ako oneskorene podanej (IV. ÚS 28/02), a zároveň uviedol, že ide o takú lehotu, ktorú nemožno predĺžiť ani nemožno odpustiť jej zmeškanie (I. ÚS 84/02, IV. ÚS 36/03). Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na jednu zo základných zásad práva, ktorou je vigilantibus iuris, teda bdelým patrí právo, alebo nech si každý stráži svoje práva, vrátane zachovania lehoty na podanie sťažnosti pred ústavným súdom. Na základe uvedeného ústavný súd uzatvára, že sťažnosť sťažovateľa bola podaná oneskorene, a preto ju ústavný súd uznesením odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

13. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa už nezoberal.

14. Na margo splnomocnenia, ktoré sťažovateľ predložil spolu so sťažnosťou, ústavný súd iba stručne dodáva, že predloženie kvalifikovaného splnomocnenia je zákonnou povinnosťou vyplývajúcou z podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde. K predloženej sťažnosti totiž bolo pripojené splnomocnenie, ktoré vykazovalo vadu neurčitosti, keďže v ňom nebolo vymedzené, akej veci sa (v konaní pred ústavným súdom) týka, v dôsledku čoho z neho nebolo možné verifikovať, či sa týka, respektíve netýka posudzovanej veci. Uvedený nedostatok ústavný súd nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd zdôrazňuje, že advokát je osobou povinnou pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky (a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta) a tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

15. Nad rámec ústavný súd na záver dodáva, že oznamovateľ trestnej činnosti v zásade nemá právo na to, aby sa jeho podnetu na začatie trestného stíhania vyhovel a trestné stíhanie aj začalo. Navyše, sťažovateľ si stále môže účinným spôsobom uplatniť svoj nárok v rámci civilného konania, čo napokon mohol aj predtým – nehľadiac na prebiehajúce trestné konanie, a to na príslušnom všeobecnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2017